

ZBORNİK REZIMEA
MEĐUNARODNA STRUČNO-NAUČNA
KONFERENCIJA

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE
ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

DANI DEFEKTOLOGA SRBIJE ZLATIBOR, 17-20. FEBRUAR 2022.

Izdavač

Društvo defektologa Srbije, Kosovska 8/1, Beograd

Štampa

PM plus D.O.O., 22.oktobra 8a, Beograd

Za organizatora

Siniša Ranković, predsednik UO Društva defektologa Srbije

Prof.dr Marina Šestić, dekan - FASPER

Organizatori

Društvo defektologa Srbije

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Organizacioni odbor

Maja Matović

Željka Trbović

Milka Glavonjić

Uroš Šotarević

Svetlana Pešić

Zoran Kovačić

Programski odbor

prof.dr Ante Bilić Prcić

prof dr Katarina Pavičić Dokoza

prof dr Haris Memišević

prof dr Vesna Vučinić

prof dr Medina Vantić Tanjić

prof dr Gordana Nikolić

prof dr Svetlana Kaljača

prof dr Tamara Kovačević

doc dr Zlatko Bukvić

doc dr Marija Maljković

doc dr Ivana Sretenović

doc dr Bojana Drljan

ass Božidar Filipović

Generalni sekretar

mr Miodrag Nedeljković

Tehnički sekretar

Gorana Kiković

Sekretar za finansije

Radomir Leković

Tehnički urednik

mr Miodrag Nedeljković

PRIMENA TEHNIKE ODGOVORA USLOVLJENIH STIMULUSIMA (RESPONSE CONTINGENT STIMULI) U TRETMANU MUCANJA*

Vesna Jerinić¹, Aleksandra Đurić-Zdravković², Aleksandra Bokun¹, Mirjana Japundža-Milislavljević²

¹OŠ "Sava Jovanović Sirogojno", Zemun-Beograd, ²Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Mucanje se, prema petoj reviziji Dijagnostičkog i statističkog priručnika za mentalne poremećaje Američkog psihijatrijskog udruženja (DSM-5), definiše kao poremećaj tečnosti govora koji se uglavnom javlja u detinjstvu. To je multifaktorijalan poremećaj koji se najčešće ispoljava produžavanjem, ponavljanjem ili blokadama tokom produkcije glasova, slogova i reči. Povezuje se sa atipičnim govornim obrascem, ali uključuje i druge razvojne oblasti kao što su emocije, kognicija i socijalni aspekt.

Kritičan period za pojavu mucanja je između druge i pete godine kada se usled nesklada između nedovoljno zrelih govorno-jezičkih sposobnosti i povećanih komunikacionih potreba deteta javljaju repetitive glasova, slogova i reči, ali i drugi znakovi govorne disfluentnosti. Logopedski tretman je najznačajniji deo kompleksne terapije mucanja, a naročito je izazovan kod dece predškolskog uzrasta, jer zahteva pažljiv odabir tehnika u skladu sa njihovim individualnim karakteristikama i potrebama.

Cilj ovog rada je prikaz tehnike odgovora uslovljenih stimulusima kao jedne od strategija za korekciju mucanja, kod dece predškolskog uzrasta.

Tehnika odgovora uslovljenih stimulusima zasniva se na principu prilagođavanja terapeutovih reakcija detetovom govoru. Kada ono formuliše fluentan govorni iskaz, terapeut ga nagrađuje pohvalom dok na disfluentne sekvence reaguje adekvatnom mimikom i suptilnim imenovanjem greške dajući mu do znanja da govor nije bio zadovoljavajućeg kvaliteta. Na početku terapije, logoped podstiče izgovor najkraće govorne jedinice koju dete može fluentno da produkuje, kako bi pohvalom uticao na učvršćivanje poželjnih odgovora. Kraća trajanja stimulusa nad kojima može češće da se vrši kontrola biće efikasnija od dugotrajnijih stimulusa, a čak se sugerije da bi stimulans u produženom trajanju mogao da bude frustrirajući. Krajnji cilj predstavlja produžavanje fluentnog izgovora do optimalnog nivoa, neophodnog za ostvarivanje efikasne komunikacije.

Primena ove tehnike pomaže deci da razumeju prirodu mucanja, steknu uvid u kvalitet svog govora i pozitivnim potkrepljenjem prevaziđu disfluentne sekvence. Ovo je indirektna tehnika i kao takva je prihvatljiva za mlađu decu sa kojom se realizuje terapija kroz igru.

Ključne reči: mucanje, tehnika odgovora uslovljenih stimulusima, logopedski tretman

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektima „Kreiranje Protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa” (179025) i „Socijalna participacija osoba sa intelektualnom ometenošću” (179017), koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.